

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Erectionis Præbendæ Pœnitentialis Formula VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

Erectionis Præbendæ
Pœnitentialis.

FORMULA VI.

SUMMARIUM.

- 1 In Cathedrali Ecclesia primo loco erigi debet Præbenda Theologicalis, & postea Pœnitentialis.
- 2 Canonicus Pœnitentiarius non est necesse, quod sit laureatus, sed sufficit, quod sit aptior in loco.
- 3 Canonicus Pœnitentiarius debet assistere in Sede Confessionali diebus Festivis, etiam non vocatus.
- 4 Qui confitetur peccata sua Pœnitentiario, satisfacit præcepto Ecclesiæ contento in cap. Omnis utriusque sexus de pen. & remiss.
- 5 Canonicus Pœnitentiarius tenetur residere in Confessionali de mand. Festis solemnioribus, & quæ sint.
- 6 Canonicus Pœnitentiarius lucratur distributiones, quando actu audit confessiones in Ecclesia.
- 7 Quod privilegium non datur aliis Canonicis, nec Dignitatibus, quamvis cura habitualis esset penes Capitulum.
- 8 Taxa distributionum quomodo, & in qua quantitate sit constituenda.
- 9 Canonici non possunt sibi invicem remittere, & condonare distributiones.
- 10 Distributiones à Canonicis absentibus amissæ inservientibus accrescunt, nec Episcopus potest illas usibus piis applicare.
- 11 Distributiones amissæ à Dignitatibus ob non interessentiam Divinis Officiis cedunt dispositioni Episcopi, quando tertia pars fructuum Præbendarum reperitur separata.
- 12 Canonico Jubilato non solum debentur distributiones, sed fallentiæ Canonicorum absentium, nisi obstat statutum Ecclesiæ.
- 13 Quæ regula procedit in distributionibus auctis, & in Canonicis, qui Papæ inserviunt cum indulto percipiendi distributiones pro diebus, & horis, quibus actualiter servitio occupantur.
- 14 Canonicus, qui in Cathedrali Curam Animarum exercet, computat distributionem in congruam.
- 15 Canonici licet sint pauci tenentur canere Officium in Choro, alias possunt distributionibus privari.
- 16 Canonico inquisito, & postea absoluto uti non culpabili debentur distributiones totius temporis, quo talem ob causam inservire non potuit, etiam si esset absolutus cum clausula -- Ex hætenus deductis.
- 17 Secus si Canonicus inquisitus, vel alia de causa absens haberet Coadjutorem, nam si iste non inservit, non deberentur coadiuto distributiones.
- 18 Vel ante absentiam, seu impedimentum non esset solitus inservire.
- 19 Canonicus dispensatus ab ætate, cum clausula, quod promoveri se faciat postquam ad legitimam ætatem devenerit, amittit distributiones, si conditionem non curavit adimplere.
- 20 Canonici, sive Dignitates Prothonotarii, amittunt distributiones, si intersint Choro cum habitu Prælatitio.
- 21 Canonici non possunt concordare, quod Prothonotarii deferunt habitum Prælatitium in Coro, & acquirant distributiones, soluta cleemosyna Sacrificiæ, & num. 22.
- 22 Canonicus surdus non lucratur distributiones, nisi præstet presentiam in Choro: Secus si sit cæcus, quia hic illas acquirit, quamvis sit absens.
- 23 Canonici licet velint amittere omnes distributiones, adhuc compelli possunt ab Episcopo ad personaliter residendum.
- 24 Distributionum differentia, in quo consistat, & num. 26.
- 25 Canonicus Pœnitentiarius, si non resideat, servanda est contra eum dispositio Sac. Concilii sess. 24. cap. 12. de reform.
- 26 Canonicus Pœnitentiarius eo ipso, quod est institutus, habet à jure facultatem audiendi confessiones.
- 27 Non potest à casibus Episcopo reservatis absolvere, nisi illi detur specialis facultas.

N. Epi-

N. Episcopus N.

CUM in hac nostra Cathedrali Ecclesia N. erecta adhuc non fuerit Præbenda Pœnitentialis, Nos Sanctissimi D. N. CLEMENTIS XI. iussibus in litteris Apostolicis nostræ promotionis ad Episcopatum factis, & Decretis Sac. Concil. Trid. obedire volentes: Hinc est, quod vacante Canonicatu nostræ Cathedralis, quem dum viveret obtinebat N. illius ultimus possessor, qui extra Romanam Curiam de mense N. diem suum clausit extremum, Canonicatum prædictum modò vacantem, & cuius collatio, & provisio ad Nos spectat, in præfatam Præbendam Pœnitentialem vigore Decreti Concilii Trid. cap. 8. de Reform. sess. 24. erigimus, & instituimus pro uno Canonico J. U. D. aut in Sac. Theologia, vel iure Canonico Licentiato, aut alias aptiori, ætatis (si fieri potest) quadraginta annorum, quique in posterum futuris perpetuis temporibus Canonicus Pœnitentiarius nuncupetur, cum onere confessiones fidelium nostræ jurisdictioni subiectorum ad Cathedrali Ecclesiam confluentium, præsertim diebus Festis solemnioribus sacramentaliter audiendi, & tempore, quo frequentius accedunt in Sede Confessionali à Nobis destinata, Pœnitentes absolvendi, & horis opportunis confiteri volentibus sui copiam faciendi, cum indultis, & gratiis in lucrandis fructibus, & distributionibus dictæ Præbendæ, dum confessiones audit, ab eodem Sacro Concilio, & Decretis Sacræ Congregationis concessis, ac aliis facultatibus opportunis; Et ita auctoritate ordinaria, ac Apostolica delegata, & omni alio meliori iure quo possumus, & debemus, erigimus, & instituimus. Datum &c.

N. Episcopus N.

LECTUM, LATUM, & PUBLICATUM fuit supradictum Decretum erectionis Præbende Pœnitentialis in Aula N. die... presentibus N. N. ad id specialiter adhibitis, & vocatis &c.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

1. **RECTA.** Non potest Episcopus primam Præbendam vacantem assignare pro Pœnitentiario, quamvis in loco videretur magis necessarius, sed prius debet erigi Theologalis, quatenus non reperiatur erecta, vel confirmationem Apostolicam expostulare Gallemart. supra Conc. c. 8. sess. 24. de refor. n. 12.
2. **AUT ALIAS APTIORI ÆTATIS QUADRAGINTA ANNORUM.** Pro validitate collationis hujus Præbendæ non est necesse, quod provisor sit Doctor, vel Theologus, sed sufficit, quod in loco sit aptior, quando Doctores, & Li-

centia in iure Canonico, vel Theologia apti non inveniuntur, & idem procedit quò ad ætatem 40. annorum, ut probant Garz. de Benef. part. 7. cap. 4. num. 32. & Barbof. supra Concil. dicto cap. 8. num. 16. 17. & 18.

3. **CUM ONERE.** Onus Pœnitentiarii est in Sede Confessionali ab Episcopo destinata assistere, præsertim diebus Festis solemnioribus, etiam non vocatus: Alias poterit præcepto penali cogi, & contumacia illius perdurante Præbenda quoque privari, Nicol. lucubr. Canon. l. 5. tit. 38. de pœn. & remiss. n. 14. Sac. Congr. Concil. in Verulana, quam profè allegat Chrispin. de visit. part. 2. §. 24. n. 1.

SUB.

4. **SUBJECTORUM**. Quilibet Diccelfanus potest Pœnitentiario confiteri peccata sua tempore Paschatis, & satisfacit præcepto Ecclesiæ contento in cap. *Omnis utriusque sexus extra de pœnit. & remis. Sac. Congreg. apud Gallemart. supr. Concil. dicto cap. 8. sess. 24. circa fin.*

5. **FESTIS SOLEMNIORIBUS**. Videlicet tempore jejuniorum, Quadragesimæ, Aventus, Quatuor Temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis B. Mariæ Virgini, Omnium Sanctorum, & Nativitatis Domini, ut habetur decisum in *Sagobien. quam per extensum refert Chrispin. loco citato num. 2. & concordat Garz. de Benef. par. 5. cap. 4. n. 122. Barbof. supra dicto cap. 8. nu. 33. Gallemart. num. 10.*

6. **ET DISTRIBUTIONIBUS**. Privilegium Pœnitentiarii est distributiones lucrari quando actu audit in Ecclesia Confessiones pœnitentium, Garz. de Benef. part. 3. capit. 2. num. 335. Barbof. supra Concil. sess. 24. de Reform. cap. 12. & de Offic. & Potest. Episc. alleg. 33. nu. 127. Rot. coram Ottob. decis. 58. Sac. Congregat. Concil. in Theatina 18. Aprilis 1643. quam refert Pignatell. consult. 13. num. 2. & 3. tom. 7.

7. Quod privilegium non datur aliis Canonici, & Dignitatibus, quamvis Cura habitualis Ecclesiæ esset penes Capitulum: Nam hi si tempore servitii Chori audiant Confessiones, amittunt distributiones, sic respondit *Sac. Congr. Concil. in Romana Servitii Chori 23. Septembris 1690. contra Archipresbyterum, & Canonicos Collegiatæ Ecclesiæ Sanctæ Mariæ in Cosmedin.*

8. Et hinc desumpta occasione de distributionibus loquendi, hæc pauca, quæ sequuntur, nota. Primò, quod Taxa pro distributionibus constituendis, debet esse in tertia parte fructuum Præbendarum ad formam præscriptam à *Concilio cap. 3. sess. 21. de Reform. Sac. Congreg. Concilii in Albanen. 9. Decembris 1690.* quæ tertia pars, si non adest aliud assignamentum, neque alia dos pro distributionibus, debet effectivè separari, & deponi, ut eadem *Congreg. respondit in Aquipendii 29.*

Novembris 1692. & in Civitatis Castellane 5. Maii 1696.

9. Secundò, quod distributiones debent dividi, & lucrari ad præscriptum ejusdem cap. 3. non obstante statuto, consuetudine, aut pactione contraria Canonorum, qui illas sibi invicem remittere, cedere, nec condonare non possunt, *Sac. Congreg. Concilii in Giennen. 24. Aprilis, & in Avenionen. 25. Septemb. 1700.*

10. Tertio, quod distributione à Canonici absentibus amissæ, infervientibus accrescunt, adout ab Episcopo non possint applicari fabricæ, Sacristiæ, aliisve usibus, ut in dicto cap. 3. statuitur, & sæpè declaravit *Sac. Congreg. Concil. ac nuper in S. Severini 16. Julii 1695. & in Cathacen. 18. Julii 1699. Nicol. in fosc. verb. distributiones num. 6.*

11. Quarto, quod distributiones amissæ à Dignitatibus, & Personatibus ob non interessentiam Divinis Officiis, cedunt arbitrio, & dispositioni Episcopi, nec cum aliis Canonorum distributionibus commisceri valent, Barbof. in dicto cap. 3. sess. 22. de Reform. num. 5. *Sac. Congr. Concilii in Cephaluden. 6. Martii 1694.* Dummodo tamen tertia pars fructuum earumdem Præbendarum reperiat pro distributionibus separata, aliàs secus, ut observat, & distinguit *Nicol. in fosc. verb. distributiones n. 6.* Tunc enim juxta Sententiam Garz. de Benefic. par. 3. cap. 2. num. 465. portiones Dignitatum, & Personatum absentium arbitrio Episcopi applicantur fabricæ, aut alteri loco pio, quando pro fallentiis detracta effectivè reperitur tertia pars fructuum, prout verificabatur in dicta *Cephaluden.*

12. Quintò, quod Canonico Jubilato vigore Indulti debentur distributiones, & fallentiæ Canonorum absentium, etiamsi Choro non intersit, quatenus ei non obstet statutum, vel consuetudo contraria Ecclesiæ, sic censuit *Sac. Congreg. Concil. in Romana 19. Aprilis 1692. & in Aquipendii 23. Martii 1697. & est contra Fagnan. in cap. cum percussio num. 28. & seq. de Cler. ægrot.*

13. Quæ conclusio vera est, etiamsi distributiones essent auctæ post obtentam jubilationem, ut eadem *Sac. Congr. bis declarata-*

claravit in Bononien. 16. Junii 1696. & 20. Aprilis 1697. in qua augmentum proveniebat ex legato condicionali, quod distributiones dari deberent tantummodo inservientibus. Et extenditur quoque ad Canonicos, qui Papæ, vel Cardinalibus inserviunt cum indulto percipiendi distributiones pro diebus, & horis quibus actualiter in servitio occupantur, nam hi gaudent fallentis absentium, ut respondit Sac. Congr. Concil. in Romana punctatura 27. Januarii 1691.

14. Sexto, quod Canonicus, qui in Ecclesia Cathedrali Curam Animarum exerceat, computat distributiones in congruam; Sac. Congr. Concil. in Accernen. 14. Novembr. 1693. ad tertium, & Ifernien. 20. Aprilis 1697.

15. Septimo, quod Canonici quamvis pauci sint, puta duo, vel tres, tenentur canere officium in Choro, aliàs possunt ab Ordinario distributionibus punctatura privari, ita censuit Sac. Congreg. Concil. in Nullius Orbetelli 31. Martii 1696.

16. Octavo, quod Canonico inquisito, & postea absoluto uti non culpabili, etiam cum clausula ex hæcenus deductis, debentur quotidianæ distributiones totius temporis, quo talem ob causam Ecclesiæ inservire non valuit Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 5. §. 9. num. 122. Barbof. de Canon. & Dignit. cap. 24. num. 41. & 42. Sac. Congr. Concil. in Arianen. 28. Aprilis 1635. & Sac. Congreg. Episc. in Lucerina 17. Augusti 1696. referente Eminentissimo Card. de Abdua.

17. At si inquisitus haberet Coadjutorem, qui de tempore Carcerationis, seu contumaciæ coadjutor inservire debuisset, & non inservit, tunc distributiones non deberentur, ut censuit Sac. Congr. Concil. in Brixien. 2. Junii 1696. in qua licet Coadjutore reperiretur absens causa studii, adhuc talis excusatio non fuit admissa: Quia hic tenetur inservire durantibus coadjutis impedimentis, cum coadjutoriæ cum futura successione dentur in præmium servitii, & ideo fuit rescriptum -- Distributiones non deberi Canonico Nigrono reservatis juribus contra Coadjutorem, prout de jure.

18. Nonò, quod ad effectum recupe-

randi distributiones amissas tempore absentiae causatæ ex justa causa, & impedimento, debet probari aliud extremum, nempe, quod Canonicus absens esset solitus inservire ante impedimentum, aliàs etiam si in casu inquisitionis plenariè fuisset absolutus, distributiones non recuperet, ut de communi tradunt Monet. de distrib. part. 2. q. 5. num. 21. Fagnan. in cap. De cætero num. 26. de Cler. non resid.

19. Decimo, quod Canonicus dispensatus super ætate ad obtinendum Canonicatum, si promoveri non curavit ad Ordines postquam ad legitimam ætatem pervenit, juxta formam in dispensatione præscriptam, distributiones non acquirat, quamvis Choro inserviat, ut declarat Sac. Congr. Concil. in Florentina 12. Januarii 1697.

20. Undecimo, quod Canonici, sive Dignitates Prothonotarii, si Choro intersint cum habitu Prothonotarii, distributiones juxta Decreta Sac. Congreg. Rituum in Asculana Apuliæ 16. Martii 1610. & 19. Novembris 1611. quæ refert Pignatell. consult. 76. num. 1. & 2. tom. 4. non percipiunt, immò nec fructus Præbendæ, ut ibi declaratur. Et nuper quoad distributiones iterum decisum fuit in Spoletana contra Priorem Collegiatae S. Michaelis Terræ Bevanie 9. Julii 1695. qui cum parere Decreto recusaret, & Indultum saltem habitum prædictum in Choro deferre posse postularet, Causa repropo- sita 17. Decembris ejusdem anni, responsum fuit -- Distributiones restituendas esse à die Decreti, & Indultum non esse concedendum.

21. Et cum post dictam resolutionem Canonici cum Priore concordassent, quod possent d. habitu uti in functionibus Ecclesiasticis, solutis tamen annuatim Sacristiæ scutis quindecim loco amissionis distributionum, & concordiaæ approbationem ab eadem Congregatione postulassent, sub die 5. Julii 1698. referente clar. mem. Card. Petruccio prodiit resolutio -- Non esse locum approbationi concordiaæ.

22. Et meritò ita decisum fuit; quia Dignitates, & Canonici accedentes sine habitu Canonicali servitio Chori, faciunt

ciunt se extraneos, & incapaces lucrandi distributiones: Unde consensus Capituli non potest illos capaces reddere contra rubricas Ecclesiæ, & Decreta Sac. Congregationis.

23. Duodecimò, quod Canonicus, qui surdus evasit, ut acquirat distributiones, presentiam in Choro præstare debet, ut censuit *Sacr. Congregat. Episc. in Theanen. 12. Martii 1619.* Secus si evaderet cæcus, quia hic distributiones acquirat, quamvis non interfit, cum iste connumeretur inter miserabiles personas, quamvis dives sit, ut plenè probat *Fagnan. hanc miseriam passus in cap. Licet num. 143. & 144. de Præbend. & cap. cum percusso num. 26. de Cler. egrot. & in cap. Significantibus num. 50. de Offic. deleg.*

24. Decimotertiò, quod Dignitates, & Canonici, non obstante, quod velint amittere tertiam partem fructuum Præbendarum pro distributionibus applicatam, adhuc ab Episcopo compelli possunt ad residendum personaliter, ut declarat *Sac. Congr. Concil. suprâ cap. 3. sess. 21.* prout refert ibidem *Gallebart. Decretum autem ex libris Secretariæ excerptum sic loquitur -- Congregatio censuit Dignitates in Cathedralibus, & Collegiatis posse compelli ad residendum personaliter penitus præfixis Decr. Concil. sess. 24. cap. 12. §. Præterea, non obstante, quod velint amittere tertiam partem fructuum pro distributionibus quotidianis applicatam.*

25. Decimoquartò, in materia distributionum notanda est differentia inter *cap. 3. sess. 22. & aliud cap. 3. sess. 21. de Reform.* in quorum intelligentia nonnulli falluntur, & hæc est: Quod illud loquitur de Dignitatibus, à quarum Præbendis Ordinarii tertiam partem fructuum in distributiones quotidianas convertendam separare possunt, dato etiam quod distributiones quotidianæ non sint tentes, & id in odium obtinentium Dignitates, & negligentium residere, & quando ista tertia pars ita subtracta per non inservientes amittitur, locis piis est applicanda.

26. At verò *cap. 3. sess. 21.* loquitur solum quando distributiones ita sunt tentes, ut negligantur, & hoc casu ter-

tia fructuum Præbendarum pars ita separata, & in distributione ab Ordinario conversa, si per non inservientes amittitur, proportionabiliter inservientibus accrescit, non obstante contraria consuetudine.

27. Decimosextò, quod, si Canonicus Pœnitentiarius non faciat residentiam, & Episcopus velit procedere contra eum ad privationem Canoniciatus, tenetur servare regulam præscriptam à *Sac. Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. de Reform.* ut respondit *Sac. Congr. Conc. Episcopo Curien. qui cum supplicasset declarari -- An absente Canonico Pœnitentiario ultra tres menses, & per alium inservire faciente quoad munus Pœnitentiarum, contra eum servanda sit regula præscripta à Sac. Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. de Reform. super privatione Canoniciatus Ecclesiæ Cathedralis, vel potius sit diversimodè procedendum? Die 7. Decembris 1697. Sac. Congr. Concil. censuit Canonicum Pœnitentiarium esse comprehensum sub dispositione Concilii.*

28. **ACALIIIS FACULTATIBUS.** Pœnitentiarius eo ipso, quod est institutus, habet à jure facultatem audiendi confessiones pœnitentium, & jurisdictionem recipiendi à peccatis, ac si esset Parochus in hac parte totius Diœcesis, absque ulla alia licentia Ordinarii, prout docent *Barbof. in dicto cap. 8. sess. 24. num. 21. & Corrad. prax. Benef. libr. 2. cap. 4. num. 106.* alique ab eis allegati.

29. Non tamen potest à casibus Episcopo reservatis absolvere, nisi illi detur specialis facultas, ut pluries *Sac. Congreg. declaravit, cujus Decreta referunt Piafec. prax. Episc. part. 2. cap. 1. art. 3. de casib. Episc. reserv. num. 16. Nicol. lucubr. Can. lib. 5. tit. 38. de penit. & remiss. num. 13. Gallebart. in dicto cap. 8. sess. 24. num. 9. & 10. Crispin. de visit. part. 2. §. 24. num. 4.*